Center za izobraževanje in kulturo Trebnje

UTŽ NOVIČNIK Trebnje

9 / 12-2021

Poštnina plačana pri pošti 8210 Trebnje

VSEBINA

2 NAGOVORI ŽUPANOV

3 POVZETEK PREDAVANJ

6 POPOTNA MALHA

7 PRISPEVKI ČLANOV UTŽO

10 GALERIJA TREBNJE PREDSTAVLJA

11 KRIŽANKA

11 UTŽfOn

Mesec december; narava miruje in čaka, da ji snežna odeja pripravi zimski počitek. Ljudje pa prijetno vznemirjeni pričakujemo praznične dni in si želimo, da bi se lahko družili, si segli v dlani, se objeli ... vse to, kar v tem drugačnem »koronskem« času pogrešamo.

Ob prebiranju praznično obarvanega UTŽNovičnika bomo objeti s spomini, kaj smo, in pričakovanji, kaj bomo kot člani UTŽO-ja ustvarjali. Vsa doživetja in številna prijateljstva, stkana med člani delavnic in krožkov, bogatijo naše vsakdanje življenje – življenje, ki ga delimo s svojimi najdražjimi, sorodniki, prijatelji. V tem prednovoletnem času se bomo skupaj ozrli na leto, ki odhaja, in v mislih zbrali trenutke, ki so nam ga osmislili in nas osrečili. V iskanju najlepšega bomo našli bogastvo življenja: sem zdrav, hodim, vidim, slišim, čutim in imam ob sebi nekoga, ki mu rečem: RAD TE IMAM!

Hvaležni si bomo začrtali pot prihodnjega leta z upanjem in vero, da se bo zagotovo zgodilo veliko dobrega. Tudi naš UTŽNovičnik je nekaj dobrega, saj prispeva k obveščanju in zbliževanju, a najlepše bo, ko se bomo po dolgem »koronskem« premoru spet veselo in vedoželjno družili na delavnicah in krožkih UTŽO-ja.

Prijetno praznovanje in vse dobro v letu 2022.

Stanka Jurak,
članica UO UTŽO Trebnje

UTŽnOvičnik
Izdajatelj: Center za izobraževanje in kulturo Trebnje / Zanj: Patricija Pavlič / Uredniški odbor: Tanja Vrčkovnik, Vesna Breznikar, Stanka Jurak, Silva Mežnar / Urednica: Patricija Pavlič / Jezikovni pregled: Bojana Lekše / Fotografije: Arhiv UTŽO Trebnje, CIK Trebnje in osebni arhiv avtorjev prispevkov / Oblikovanje in prelom: Meta Gabrijel / Tisk: PARTNER GRAF zelena tiskarna d.o.o. / Naklada: 300 izvodov

Center za izobraževanje in kulturo Trebnje / Kidričeva ulica 2, 8210 Trebnje, Slovenija /
T: 00386 (0)7 34 82 100 / E: info@ciktrebnje.si, www.ciktrebnje.si
Copyright by Center za izobraževanje in kulturo Trebnje, december 2021. Vse pravice pridržane. Tiskano v Sloveniji.

Delovanje UTŽO Trebnje omogočajo: CIK Trebnje, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Občina Mirna, Občina Mokronog - Trebelno, Občina Šentrupert, Občina Trebnje.

OBČINA MIRNA
OBČINA MOKRONOG-TREBELNO
OBČINA ŠENTRUPERT
OBČINA TREBNJE

Spoštovane članice in člani Univerze!

Ob upokojitvi se tako življenje kot družina spremenita. Otroci se osamosvojijo in gredo vsak svojo pot. Naše znanje pa običajno ostaja na istem nivoju, se ne nadgrajuje. Zato je prav, da ga negujemo, uporabljamo in na organiziran ter strokovno pripravljen način dopolnjujemo.

Torej, UTŽO je pravi čas in prostor za vse tiste, ki želimo bolje razumeti sebe in druge ter dogajanje okoli nas. Sam si želim, da bi bilo med nami vse več takih, ki bi si privoščili ohranjanje in nadgrajevanje svojega znanja z organizirano in strokovno podporo UTŽO-ja, kar bo podpirala tudi Občina.

Spoštovani, vsem, ki se trudite in udejstvujete, da bo študij znotraj UTŽO-ja še naprej potekal s polnim zanosom, iskrena hvala in čestitke za neizmerno voljo pri novih izobraževanjih v tretjem življenjskem obdobju.

Vsem, ki ste in še boste postali del zgodbe UTŽO-ja, pa želim veliko korajže, v novem letu pa veliko zdravja, sreče, predvsem pa dobre volje in zagona pri vaših načrtih!

Anton Maver,
župan Občine Mokronog-Trebelno

Spoštovani člani, cenjene članice UTŽO Trebnje.

Vseživljenjsko učenje je proces, v katerega so tesno vpete vse generacije. V posameznikovo življenje prinaša samozavest, nova znanja, poznanstva in izkušnje, s katerimi bogatimo svoj vsakdan.

Posebej na področju IKT-ja smo v zadnjih, skoraj dveh letih, tudi starejši naredili velik korak naprej, prilagodili smo se času in pokazali, da lahko tovrstna znanja v vsaj tolikšni meri, kolikor je nujno, uspešno usvojimo.

Tudi svetovalke na CIK Trebnje so v teh mesecih našle nove načine, da pester program z zanimivimi vsebinami pride do občinstva tako v živo kot s pomočjo digitalne tehnologije. Preplet obojega omogoča, da se srečujete in povezujete tako, kot vam je najbolj všeč, predvsem pa, da se ob tem počutite varno in dobrodošlo.

V letu, ki trka na vrta, nam vsem skupaj želim predvsem zdravja in čim več priložnosti za klepet, nasmehe, pridobivanje novih znanj in druženje v živo.

Ostanite zdravi!

Dušan Skerbiš,
župan Občine Mirna

Spoštovane članice in člani Univerze za tretje življenjsko obdobje Trebnje.

Žal je epidemija zaznamovala vaše delo tudi v letu 2021. Kljub temu pa je bilo iztekajoče leto tudi leto učenja in dosežkov. Spoznali ste digitalizacijo izobraževanja odraslih, ki nam je zdaj nekoliko bližja kot lani. Še vedno pa si vsi skupaj želimo delati v živo, preko osebnih stikov. Zato gredo naše skupne novoletne želje v prvi vrsti v smeri premagovanja virusa in ohranjanja zdravja.

Drage članice in člani UTŽO-ja, ob vstopu v novo leto 2022 vam želim, da ohranite vedoželjnost, aktivnost, medsebojno povezanost in naklonjenost. Naj bo leto 2022 polno topline tudi v vašem družinskem krogu.

Alojzij Kastelic,
župan Občine Trebnje

Spoštovani izvajalci in člani Univerze za tretje življenjsko obdobje!

December je. Krasimo in prižigamo lučke, praznično vzdušje nas že počasi preplavlja, želimo si več medsebojnega druženja, smeha, veselja, in da bi to radost lahko delili.

Vsi upamo, da bo enkrat zopet tako, kot je bilo nekoč, pred časom »koronavirusa«. Kljub vsemu lahko lučke še naprej prižigamo v svojih srcih.

V svojem imenu in v imenu Občine Šentrupert vam želim blagoslovljene božične praznike, praznični dan samostojnosti in enotnosti, predvsem pa, da ostanete zdravi ter se veselite drobnih, vsakodnevnih zmag, novih uspehov.

SREČNO v letu 2022!

Andrej Martin Kostelec,
župan Občine Šentrupert

JESEN ŽIVLJENJA

(2. 11. 2021)

Biserka Marolt Meden, univ. dipl. soc., predsednica Društva Srebrna nit – Združenja za dostojno starost

Kakšno jesen življenja si želimo? Zagotovo takšno, v kateri bi pobirali plodove, ki so sad našega trdega dela, in dostojno življenje. A žal jeseni niso več to, kar so bile. Podnebne spremembe in posegi v okolje imajo za posledice tudi jeseni brez plodov, ker pozebejo, nepričakovani sneg, toča in še kaj pa uničijo jesenski pridelek.

Tudi odnos družbe do starejših, ki ni bil skladen z demografskimi gibanji in je nujne spremembe odlagal v prihodnost, se kaže v vedno slabšem položaju večine starejših. Storitve dolgotrajne oskrbe so dosegljive le tistim, ki si jih lahko privoščijo, in ne vsem, ki jih potrebujejo. Nujna je sistemska ureditev dolgotrajne oskrbe in več solidarnosti ter medgeneracijskega sodelovanja.

Vir fotografije: Shutterstock

SIBIRSKI UTRINKI

(9. 11. 2021)

Ema Brelih

Pred davnimi leti sem bila v Burmi in sem se vrnila domov s samimi presežniki. Bila so obdobja, ko se mi je zdelo, da je Afrika daleč najbolj zanimiva, vmes so bili novi »naj« kraji, v zadnjih letih je to severni polarni krog. Nauk zgodbe zame je, da je svet zanimiv, lep, neskončno raznolik, in da je vsak človek in vsak kvadratni meter naše Zemlje edinstven, vreden ogleda.

Tako, počasi sem se bližala Sibiriji. Pred leti sem bila ob Bajkalskem jezeru s Transibirsko železnico. Tu pa tam sem v sebi pomislila, da je to nedokončana zgodba. In ko sem bila že nekoliko »okužena« s severnimi kraji, sem v knjižnici potegnila na plan knjigo A. P. Čehova: Iz Sibirije: Otok Sahalin. Ko sem jo po branju odložila, sem se presedla k računalniku; med brskanjem sem naletela na popotniški vodnik Siberian BAM Guide iz leta 2001. Natančno, konkretno in uporabno opisana pot od Bajkalskega jezera do vzhoda, do morja, vključno z otokom Sahalin. Odlično! Naredila sem okviren načrt, preko spleta rezervirala karte za vlak in se odpravila.

Železnica, imenovana Bajkalsko-amurska magistrala, poteka približno 400 km severneje kot njena znamenita Transibirska železnica. Načrtovati so jo začeli že pred letom 1933, ko je bila uvrščena v petletko, in gradnja je s prekinitvami in zagoni trajala do leta 1984, ko je bila odprta celotna trasa, še vedno pa ni dokončan odsek do Jakutska. To govori tudi o tem, kako zahtevna je bila gradnja. Večina trase poteka po t. i. permafrostu, trajno zmrznjeni zemlji.

Na tem potovanju sem se počutila kot en sila navaden, majhen človek v čisto navadnem svetu. Ne kot tujec ne kot gost. S svojo slovenščino, srbohrvaščino, osnovnošolskim branjem cirilice in nekaj ruskimi besedami sem se kar dobro sporazumevala.

Že prej sem načrtovala eno- in dvodnevne postanke: Bratsk, Severobaikalsk, Novaya Chara, Tynda, Verkhneizeysk, Novy Urgal, Komsomolsk na Amure, Vanino – Sovetskaya Gavan, Shalin (trajekt). Mesta, ki so nastala ob in zaradi železniške proge, so zacvetela, zdaj pa, tako pravijo, že tudi venijo. Po razpadu Sovjetske zveze se je marsikaj spremenilo, prebivalci se odseljujejo zaradi zaprtja tovarn, rudnikov … a morda je to le prehodno obdobje. Sibirija je neprecenljiv vir naravnih bogastev. V muzejih vidimo, kako je potekalo priseljevanje, raziskovanje naravnih virov, gradnja železnice in mest v nečloveških pogojih, tu je zgodovina gulagov in človeške usode preganjancev, političnih kaznjencev, zagnanih komsomolcev … Znašla sem se na proslavi na Dan železničarjev, pripravi na cerkveni praznik, se sprehodila med socialističnimi bloki, jedla boršč, pogret pire krompir in cvrtje, zvedela zgodbe delavcev, skrbnih žena … Malo so se čudili, kaj me

je zaneslo v te kraje, saj turistov tako rekoč ni. Tudi sama sem do Sahalina srečala zgolj eno majhno skupino zahodnih turistov in na trajektu enega Japonca, s katerim sva kot turista, tujca, pristala na bolj natančni obravnavi ob vstopu na Sahalin.

Rdeča nit te poti je zagotovo vožnja z vlakom. Sprevodnici ob vstopu v vagon izročiš karto, ona pa tebi rjuho, prevleko za blazino in te pospremi do kupeja. Med dolgo vožnjo si lahko privoščiš topel napitek, vroča voda je vedno na voljo v samovarju na koncu hodnika. Potnikov ni veliko, ravno prav. Zadremaš. Zaspiš. Se prebudiš. Pogledaš skozi okno. Še vedno breze, iglavci, močvirje. Vlak upočasni. Narediš fotko. Ne bo kvalitetna, a za spomin bo že dobra. In se počasi spet namestiš v vodoraven položaj in svoj svet. Sedem, osem, dvanajst ur vožnje.

Vmes nekaj postankov in zamenjava sopotnikov. Oče in hči, ki sta bila na nekem zdravniškem pregledu, par z otrokom in psom, delavec, ki odhaja na tritedensko delo v rudnik na severu, študent s slušalkami na ušesih … Skrbna sprevodnica pride vsaj uro pred izstopom do mene, preveri, če sledim situaciji, me opozori, naj se počasi zbudim, pripravim, pospravim … vrne karto in pobere posteljnino.

Na Sahalinu je drugače. Bolj svetovljansko, pisano, razigrano na poseben način, kljub težki zgodovini. Naletim na velik folklorni festival, dva dni uživam v plesih, glasbi, petju umetnikov, ki jih srečujem povsod. Ohranjajo živo izročilo »staroselcev«, saj so pripadniki narodov severnega pola.

Vedela sem, da če bom le dobila priložnost, bom v te konca odšla še enkrat, in to pozimi. Turistična agencija iz Jakutska organizira potovanja po »cesti kosti« od Jakutska do Magadana ob Ohotskem morju. To potovanje je še danes nekaj posebnega predvsem zato, ker so bile na poti cel čas temperature okoli – 38, – 40 °C in manj. V primerjavi s preteklostjo je to vseeno luksuzno potovanje. Ogreti avtomobili, dokaj dobra cesta (še pred leti je veljala za eno najnevarnejših), urejene zimske ceste (zamrznjene reke), kvalitetna oblačila (izposodili smo si kučme, tople rokavice, hlače, bunde, valenke – škornji iz filca …), tople sobe. Stranišča so v vaseh večinoma na štrbunk, zato je treba hitro opraviti.

Ustavili smo se v Oymyakonu, kjer so izmerili do sedaj najnižjo temperaturo naseljenega kraja na Zemlji in dobili certifikat. Trudijo se, da bi svoj kraj naredili zanimiv za turiste. Da smo vsaj malo začutili, kaj pomeni pravi mraz, smo šli z ribičem na jezero, kjer celo zimo po malem lovi ribe, na kmetijo, kjer se ukvarjajo z rejo sibirskih konjev. Soočiti se je potrebno tudi z žalostno zgodovino gulagov. Barake so še dobro ohranjene in nepredstavljivo je, kako so tu živeli in umirali. Cesta kosti je dobila tak naziv zato, ker trupel delavcev, ki so dobesedno umrli z lopato v roki, niti niso odstranili in dostojno pokopali, pač pa so jih enostavno prekrili z materialom, tako da so ostali zakopani v cestni trasi.

Ja, po pol ure sprehajanja po mrazu, že začnejo skeleti nepokriti deli kože, na trepalnicah se začne nabirati srež, brki postanejo beli. Kako bi bilo po dveh urah? Imamo privilegij, da nam tega ni treba izkusiti. Pouk v šolah je prekinjen šele, ko je temperatura pod – 45 °C.

Imela sem srečo. Celotno mojo pot po Sibiriji je spremljalo sonce. To je velika sreča in hvaležna sem za to.

Sibirija je ogromna v vseh pogledih. Zagotovo je veliko področji, kamor še ni stopila človeška noga. Je pa tudi veliko predelov, ki jih je človeška noga uničila, zastrupila, oropala. Vodič Ajar, jakut, je veliko potoval, tudi po Zahodni Evropi. Zdaj svoj dopust preživlja v odročnih krajih daljnega vzhoda okoli Jakutska. Tri dni hoje, prečkanja mrzlih rek, čudenja nad raznolikostjo in bogastvom Zemlje. Čuti, da je to njegov dom. Biti doma v Sibiriji ali kjerkoli, pomeni, imeti dom na Zemlji!

Če/ko začutim, da je Zemlja moj Dom, potem za njega skrbim, ga pospravljam, varujem, gradim …

foto: Ema Brelih

PODNEBNE SPREMEMBE

(16. 11. 2021)

Taj Zavodnik,
Focus – društvo za sonarni razvoj

Podnebne spremembe na številne načine vplivajo na družbo in okolje. O tem priča vse pogostejše poročanje o ekstremnih vremenskih pojavih tako pri nas kot globalno.

Na predavanju smo zato osvetlili vzroke podnebnih sprememb, njihove naravne in družbene učinke ter se pogovarjali o tem, kaj podnebne spremembe pomenijo za nadaljnjo usodo človeštva in planeta. Ukvarjali smo se z vprašanji, kako omejiti izpuste toplogrednih plinov, kako se novemu podnebju ustrezno prilagoditi, ter kakšne družbene in individualne spremembe potrebujemo, da bi se uspešno soočili z enim najpomembnejših družbenih izzivov našega časa.

NASVETI:

1. *Nadomesti pet navadnih žarnic, ki jih uporabljaš okoli 5 ur na dan, z učinkovitimi žarnicami, in prihrani 205 kg CO_2 letno.*

Zamenjava navadnih žarnic z učinkovitimi lahko stroške razsvetljave zmanjša za 60 EUR letno. Res je, da so varčne žarnice nekoliko dražje, vendar lahko svetijo 10-krat dlje od navadnih in prihranijo veliko energije, kar pomeni, da so v svoji življenjski dobi bistveno cenejše v primerjavi z navadnimi žarnicami. Prihranek velja, če pet 60 W žarnic nadomestimo s petimi učinkovitimi 16 W žarnicami, ki so v uporabi pet ur vsak dan.

2. *Ugasni pet 60 W žarnic v hiši, ko jih ne potrebuješ, in prihrani okoli 220 kg CO_2 letno.*

Prihranek velja, če ugasnemo pet 60 W žarnic, ki bi sicer gorele 4 ure dnevno vsak dan v letu.

3. *Popolnoma zapri pipe oziroma jih popravi, če spuščajo vodo, in prihrani okoli 20 kg CO_2 letno.*

Kapljica vode je 0,2 ml, kar pri frekvenci kapljanja 20 kapljic na minuto in pri temperaturi vode 37 °C prinese 20 kg CO_2 prihranka na letni ravni. Prihranimo tudi več kot 100 l vode!

PO BREŽICAH S POSAVSKIM MUZEJEM BREŽICE – pa še malo z žlico in čašo po Posavju

(30. 11. 2021)

Alenka Černelič Krošelj

Posavski muzej Brežice ima že od leta 1949 svoj dom v gradu Brežice, ki začenja ali zaključuje mesto Brežice, poimenovano zaradi lege, saj je že stoletja postavljeno na breg – brežec nad reko Savo. Muzej izvaja svoje poslanstvo na območju Posavja ter s svojim delom raziskuje in pripoveduje o stoletjih življenja na posavskih gričih in ravnicah, kjer so se prepletala zanimiva življenja. Sprehod, ki je žal potekal virtualno, se je tako pričel prav v gradu, zgrajenem po uničenju prvotnega v največjem vseslovenskem uporu leta 1515. Renesančni grad je na začetku 18. stoletja preuredil – barokiziral nov lastnik (od 1694) grof Ignac Marija Attems (1652-1732), ki je naročil osrednji prostor – slavnostno, v celoti poslikano Viteško dvorano, izjemno delo radovljiškega slikarja Frančiška Karla Remba (1675-1718). Dvorana, ki je »srce gradu«, je bila poslikana ok. leta 1703, njene podobe pa pripovedujejo zgodbe iz grško-rimske mitologije, navdahnjene s pesnitvami rimskega pesnika Ovidija, ki so strnjene v zbirki Metamorfoze. Štirje elementi so bili navdih za programski cikel o elementih, kjer so predstavljeni številni predmeti in njihove resnične zgodbe – tem so posvečene tudi osrednje razstave nekaj zadnjih let.

Pot po Brežicah in Posavju so usmerjali še Janez Vajkard Valvasor (1641-1693) ter izjemni Dragotin Ferdinand Ripšl (1820-1887), Radoslav Razlag (1826-1880) in Ivan Lapajne (1849-1931), ki so dajali utrip času (tabori, čitalnice, kronike, Slovensko pisateljsko društvo, Slovensko pedagoško društvo …), predvsem pa novim znanjem in razvoju.

Leto 2021 zaznamuje gastronomija, saj Slovenija nosi naziv Evropska gastronomska regija. Prehranska dediščina je tudi sicer pomembna in stalna raziskovalna tema, ki povezuje načine življenja v različnih obdobjih. Skozi predmete in resnične zgodbe je bila predstavljena bogata prehranska dediščina s skupnim naslovom *Po Posavju z žlico in čašo,* ki je osrednja razstava leta 2021, s poudarkom na osrednjih »zvezdah«, kot sta prvi televizijski kuharski mojster Ivan Ivačič (1921-1984), ki se je rodil na Zdolah v Posavju (med Brežicami in Krškim), in krškopoljski prašiček – edina avtohtona pasma – poimenovan po Krškem polju.

Posavski muzej sledi zavezanosti sodobnih muzejev, ki povezujejo človeka, njegovo umeščenost v kulturno krajino z idejami, posamezniki, skupnostmi, lokalnim prostorom, znanji, veščinami in načini življenja vseh družbenih skupin.

Zbrani so se strinjali, da je bil virtualni vpogled še večji motiv za čimprejšnji obisk in ogled v živo.

Del razstave Po Posavju z žlico in čašo …
foto: arhiv Posavski muzej Brežice

O predavateljici:

Alenka Černelič Krošelj, profesorica umetnostne zgodovine in univerzitetna diplomirana etnologinja in kulturna antropologinja, opravlja naloge direktorice Posavskega muzeja Brežice.

Leta 2013 je pridobila strokovni naziv višja kustodinja, leta 2018 pa muzejska svetovalka ter predavateljica za področje etnologije na Univerzi v Mariboru. Pripravlja, izvaja in vodi raznovrstne projekte, tako muzejske kot aplikativne, kot kustosinja, likovna kritičarka in predavateljica na področju kulturne dediščine in turizma pa sodeluje z različnimi organizacijami, avtorji in galerijami. Kot članica organizacijskih in programskih odborov sooblikuje znanstvene in strokovne posvete.

Deluje v različnih stanovskih in drugih društvih v mednarodnem, državnem in lokalnem okolju: predsednica Slovenskega etnološkega društva (3 mandate), podpredsednica odbora ICOM Slovenija in podpredsednica predsedstva Skupnosti muzejev Slovenije (2 mandata). Od oktobra 2019 je predsednica alianse ICOM SEE (Mednarodni muzejski svet JV Evrope).

Drugi mandat je tudi predsednica strokovnega sveta Slovenskega etnografskega muzeja in predsednica sveta Pokrajinskega muzeja Kočevje.

ZAENKRAT USTVARJAMO DOMA

(Ročna dela Mirna)

Marija Fink

Še vedno smo v čudnih časih, imamo polna ušesa korone, števila okužb, PCT-ja in precepljenosti, političnega ravsanja, skratka, nič posebno novega od prejšnjega študijskega leta.

Tudi za krožek Ročna dela Mirna se ni dosti spremenilo, članice še vedno ne ustvarjamo skupaj. Letos smo se zbrale samo enkrat v začetku novembra, da smo si razdelile material, ki smo ga lani nabavile in ga bomo uporabile za ustvarjanje v tem študijskem letu. Zadale smo si kar velike načrte za to leto: izdelava novoletnih in velikonočnih čestitk, izdelava rožic iz krep papirja, izdelava nakita iz perlic, krasitev pirhov, kvačkanje prtičkov in rožic, izdelava pletenin. Želimo si, da se po novem letu čimprej vidimo in pričnemo ustvarjati, da ne bo ustvarjala samo naša mentorica Martina, ki ima na domači mizi polno voščilnic, kvačkanih in poštirkanih okraskov za novoletne jelke, za cel nebeški zbor angelčkov izdelanih iz moos gume in okrasnega papirja, pa še in še. Mislim, da njene roke kvačkajo, štirkajo, režejo in lepijo tudi med spanjem.

Avtorici: Martina Gačnik in Nuša Horvat

NA LIKOVNIH USTVARJALNICAH V MOKRONOGU VSE VEČ UDELEŽENCEV

prof. Ana Cajnko

Ko smo se pred več kot 10. leti začeli družiti v prostorih Društva upokojencev Mokronog, smo se najprej lotili gline. Veliko tistega, kar je nastalo takrat, še danes krasi vrtove, je uporabno v kuhinji in krasi prostore ustvarjalcev. In seveda zbuja spomine na prijetna druženja, vsaj tako pravijo tisti, ki so se nekaj let zapored udeleževali naših likovnih ustvarjalnic.

Avtorica slike: Renata Bukovec

Počasi smo prešli na drugo likovno področje, risanje in slikanje, ki je sedaj osrednja dejavnost naših ustvarjalnic. Spoznali smo se z risbo, ki jo več ali manj ponavljamo, ker je osnova za vse ostale likovne tehnike.

Lani nam je druženja preprečila korona, vendar smo kljub temu uspešno izvedli celotni program. Tudi letos smo pričeli z ustvarjalnicami. Prvič smo se srečali v prostorih DU konec oktobra. Skupina se je številčno še okrepila, seveda pa vabimo še vse tiste, ki razmišljajo o tem, da bi se kaj novega naučili, premostili probleme pri likovnem ustvarjanju in delali v skupini pod vodstvom mentorja.

Naloga mentorja je, da pomaga iti naprej, rešuje probleme, nas nauči kaj novega, kar vsem omogoči, da se bolj samozavestno lotimo risanja, slikanja in ob tem uživamo. Tokrat smo se odločili, da se bomo spoprijeli s tehniko akvarela in prvi izdelki so že nastali.

Čeprav naša srečanja v prostorih DU ovira korona, delamo naprej. Preko spleta in drugih oblik, ki sicer ne nadomestijo neposrednega druženja, vendar nam omogočajo, da z delavnicami nadaljujemo.

Komaj čakamo, da se spet srečamo, in upamo, da bo to čim prej.

Z veseljem bomo sprejeli vse tiste, ki se boste odločili, da se nam pridružite.

SMELO SMO ZAKORAKALE V NOVO ŠTUDIJSKO LETO

(Ustvarjalni krožek Šentrupert)

Članice krožka

Po dolgem času smo se članice Ustvarjalnega krožka Šentrupert spet srečale, željne bližine soustvarjalk, klepeta in druženja. Na prvem srečanju smo zastavile načrt za naša srečanja, prepričane, da bo letošnje leto drugačno, in se bomo lahko srečevale vsako sredo »v živo«.

Že v prvem tednu smo se priključile akciji občine Šentrupert in NIJZ-ja – Dan odprtih vrat za starejše v občini Šentrupert, ki je bil 8. 10. 2021 v Deželi kozolcev Šentrupert. Pripravile smo razstavo naših izdelkov in v živo pokazale, kaj znamo in zmoremo.

Sicer pa smo tudi v lanskem letu naredile kar precej izdelkov (samo nekaj izmed nas) z »ustvarjanjem na daljavo«. Tudi klepetale smo preko Zooma, ampak ne vse. Vendar to ni isto kot srečanje v naši topli sobi za dolgo mizo z raznimi dobrotami na njej in prešernim klepetom. Pogrešale smo naša srečanja v župnišču, obisk župnika na naših delavnicah in njegove spodbudne besede.

Za prvi dve delavnici smo v svojo sredo povabile nam že znano gospo Pepco Žagar. Z njo smo se že predlani dogovorile, da nas bo naučila plesti košarice. Že takrat smo nakupile potrebni material, vendar zaradi nedovoljenih srečevanj želja ni bila uresničena.

Letos pa nam je le uspelo. Gospa Pepca je pripeljala s seboj še kolegico in obe sta nam z dobro voljo, potrpežljivostjo in prijaznostjo pomagali pri premagovanju učenja prvih korakov pletenja. Ja, vsi izdelki niso imeli prave oblike, zato smo se o napakah pogovorile in naslednji teden je bilo veliko lažje in boljše. Ponosne nase, da smo se naučile osnov pletenja košaric, smo uresničile rek, da vaja dela mojstra, in zato ustvarjale tudi doma.

Na upravnem odboru UTŽO-ja je bil sprejet sklep, da smo letos zadolžene za izdelavo izdelkov za darila jubilantom – članom UTŽO-ja. Čeprav se nam je v oktobru zdelo, da je novo leto daleč in imamo še dovolj časa za uresničitev naročila, so vsakdanje številke okuženih vedno bolj grozile, da bomo morale ostati doma in z našimi srečanji spet ne bo nič. Grožnja se je kmalu uresničila. Le še enkrat smo se uspele srečati, si razdeliti naloge in material ter se pogovoriti o izdelavi daril. Dokončale smo jih doma. Prav tako adventne aranžmaje – prve ideje ustvarjanja na daljavo. Tako kot lansko leto, čeprav smo vse cepljene, in smo upoštevale navodila NIJZ-ja.

Prepričane smo, da bo tudi to minilo, in takrat se bomo spet srečale v »našem prostoru«, klepetale in si imele toliko za povedati. Pa tudi ustvarjale bomo, ker to rade delamo.

IZDELAVA NOVOLETNIH VOŠČILNIC IN NAKITA IZ PERLIC

(Likovno ustvarjalni krožek Trebnje)

Majda Miklič

Šolsko leto se je začelo kar spodbudno, vendar se je tudi kmalu končalo. Preselili smo se na računalnik, kjer tudi kar lepo ustvarjamo. Sicer pogrešamo tiste, ki se ne udeležujejo, ampak saj bo tudi to enkrat minilo in se bomo lahko dobile v razredu ali pa na kavi.

Letos smo se za začetek lotile šivanje prstanov iz perlic, potem smo šivale zapestnice iz perlic in sedaj smo začele izdelovati voščilnice, kar nam pa tudi zelo gre. Lotile smo se bolj zahtevnih voščilnic, tako da gre vse bolj počasi, ker mora biti zelo natančno.

Upam in upamo vse, da bo ta korona kmalu minila in se bomo lahko srečale v živo.

IZDELAVA PIKAPOLONICE

Pripravimo si 2 rdeča in 1 črn krog premera približno 3 cm,
1 črn krog približno 1,5 cm,
6 črnih krogcev za pike in 2 bela kroga za oči.

Prepognemo rdeče kroge na polovico in jih prilepimo na črn krog. Potem prilepimo še manjši črn krog za glavo. Prilepimo oči na glavo in nadaljujemo z lepljenjem malih črnih pik na krila pikapolonice.

Na koncu izrežemo majhne tipalke iz črnega papirja ter jih prilepimo na glavo s spodnje strani in dodamo še kakšno okrasno perlico ali pa kar pobarvamo z barvico.

Tako, pikapolonica je gotova, samo še prilepimo jo na osnovo za voščilnico, narejeno iz samih trakov papirja, ki so nam ostali pri izdelavi drugih voščilnic.

Pa prijetno ustvarjanje v prihajajočih novoletnih praznikih.

SREČNO!

PRAZNIČNO OKRASIMO STANOVANJE IN RAZVESELIMO NAJDRAŽJE

(Likovno ustvarjalni krožek Trebnje)

Silva Mežnar

Še je čas, da za praznike, ki so pred nami, ustvarite **praznični aranžma**, ki bo polepšal prostor, v vaša srca pa vnesel praznično vzdušje in toplino.

Na leseno podlago (jaz sem uporabila manjšo desko za rezanje) na sredino prilepite lesen krog. Za okraševanje uporabite smrekove ali borove vejice ter različen naraven material (storži, žir ...) oziroma material, ki ga kupite v prodajalnah.

Pri lepljenju sem uporabila pištolo s silikonskim lepilom.

Tudi tu sem uporabila za podlago leseno desko, na katero sem prilepila 4 svečke, smrekove vejice in nekaj okraskov.

Pri lepljenju sem uporabila pištolo s silikonskim lepilom.

V današnjem modernem času vse manj pišemo »na roko«, zato tudi za praznike raje pošljemo SMS ali pa voščilo po elektronski pošti. Vendar ročno napisano voščilo na **voščilnico**, ki smo jo izdelali sami, ogreje srce prejemnika, saj dobro ve, da smo bili v času, ko smo voščilnico izdelovali in pisali v mislih povezani z njim. Zato letos naredimo voščilnice sami.

LETOS SMO PONOVNO V NAŠI UČILNICI 3

(Angleščina X)

Olga Rahne

V šolskem letu 2020/2021 je imela skupina Angleščina IX. zaradi zdravstvenih razmer imela krožek preko Zooma. Del skupine je to obliko dela osvojil, del pa se ji je odpovedal, ker jim bolj ustreza učenje v živo.

V juniju 2021 smo se ob izboljšanju razmer srečali v živo, se pogovorili o našem delu v preteklem šolskem letu in se dogovorili, da se v jeseni zagotovo dobimo v razredu na CIK-u in začnemo z delom v živo, če bo to dovoljeno, oziroma če bodo epidemiološke razmere to dopuščale.

Razmere v letošnji jeseni niti najmanj niso bile tako ugodne, da bi se lahko brez skrbi ponovno srečevali v živo. Ker pa je naša skupina v celoti izpolnjevala pogoj PCT, ki ga zahtevajo predpisi, smo se po posvetovanju na CIK-u in pogovoru s člani skupine vseeno odločili, da pričnemo v novembru z delom v živo. Zaradi razmer se je nekoliko zmanjšalo število članov v skupini, ker se nekateri v teh razmerah ne želijo družiti v živo.

Takoj, ko smo pričeli z učenjem, smo ugotovili, da je pouk v okolju, kjer imaš učiteljico pred seboj, nekaj povsem drugega kot delo preko Zooma, čeprav je bilo tudi prejšnje šolsko leto zanimivo. Lea spremlja napredek posameznika veliko lažje, pa tudi komunikacija med nami je drugačna, saj se v pogovoru odpirajo zelo zanimive teme. Tega pri delu preko Zooma ni bilo. Na zadnjem srečanju smo delali z zelo zanimivo igro Dixit, ki je del projekta, ki ga izvaja Lea. Te igre preko Zooma ne bi mogli izvesti na takšen način, kot smo jo lahko izvedli v živo.

Zaradi vsega naštetega bomo s takšno obliko dela v letošnjem šolskem letu nadaljevali in vsi upamo, da se bodo zdravstvene razmere postopno izboljševale in bomo bolj sproščeno lahko nadaljevali z druženjem ob kavi po končanem krožku.

ALI STE VEDELI?

ŽE IMATE NA SVOJEM PAMETNEM TELEFONU NALOŽENO POTRDILO O CEPLJENJU?

NASVET, KAKO TO NAREDITE, JE NAPISALA NAŠA MARTINA.

- Naložite aplikacijo zVEM iz Trgovine Play/Galaxy Store ali pri Apple telefonih App store.
- Izberite ZBIRKA EU DCP.
- Nastavite PIN številko (npr. letnico vašega rojstva, poštno številko ...).
- Potrdite PIN številko (zapišite isto, kot ste jo izbrali v prvem koraku).
- Potrdite na NADALJUJ.
- Dodajte potrdilo v zbirko.
- Pripravite potrdilo in kliknite na SKENIRAJ.
- Zajemite QR kodo na potrdilu.
- Potrdite DA, da aplikacija lahko uporabi kamero.
- Če vas vpraša, ali dovolite zVEM aplikaciji fotografiranje in snemanje, kliknite MED UPORABO APLIKACIJE/DOVOLI.
- Pokaže se vam okno za skeniranje kode, pomembno je, da je koda znotraj okna.
- Ko se vam koda poskenira, dobite obvestilo *Potrdilo je bilo uspešno dodano v zbirko, kliknite NADALJUJ.*
- Če želite dodati še potrdilo partnerja/otrok/vnukov, kliknite v ... (tri pike) *Dodaj potrdilo v zbirko* in ponovite postopek od *Pripravite potrdilo* in kliknite SKENIRAJ.

ZA POMOČ POKLIČITE 07 34 82 109 ALI PIŠITE NA UTZO@CIKTREBNJE.SI ALI SKENIRAJTE

S POHODNIŠTVOM OHRANJAMO ZDRAVJE IN SPOZNAVAMO NARAVNE TER KULTURNE ZNAMENITOSTI

(Pohodništvo)

Milojka Vitez

Hoja je zlata prinašalka zdravja, a zares nam koristi le, če se gibljemo kakovostno in aktiviramo vse dele telesa. Dobro vpliva na prekrvavitev, krepi srce in ožilje, znižuje krvni tlak in pomaga pri uravnavanju sladkorja v krvi.

Naši pohodi omogočajo vse to, zraven pa še odkrivanje naravnih lepot, prijetno druženje, klepet o vseh mogočih temah in zadovoljstvo ob doseženem cilju. Trenutne razmere našemu druženju niso najbolj naklonjene, vseeno smo v letošnjem šolskem letu UTŽO-ja izvedli pohod po delu poti Alpe-Adria od Bovca do Srpenice.

Alpe-Adria Trail, kot se uradno imenuje pot, katere del smo opravili, je dolga 750 km in se prične ob vznožju veličastnega Velikega Kleka (Grossglocknerja) v Avstriji. V Sloveniji vodi skozi Kranjsko goro, vzdolž smaragdne Soče, skozi Triglavski narodni park vse do vinorodnega okoliša Goriških Brd. V Devinu na italijanski strani se pot spusti do morja. V idiličnem pristaniškem mestu Milje (Muggia) je končni cilj.

Na pot smo se s posebnim avtobusom odpeljali 13. oktobra (na srečo ni bil petek) in se mimo Ljubljane, Logatca, Idrije in Tolmina pripeljali do Bovca. Zjutraj vreme ni hotelo sodelovati z nami. Bilo je oblačno, megleno, pred Idrijo je začelo celo rahlo deževati. Nekateri so si kupili dežnike, ko smo se v Tolminu ustavili na kavici. Na naše veselje so ostali suhi, ker imamo pogumni pač srečo. Preden smo začeli hoditi, se je razjasnilo, posijalo je sonce in nas spremljalo ter grelo vso pot.

V vas Plužna smo prišli po asfaltirani cesti in se nato spustili do mogočnega slapa Virje.

Najprej smo potešili lakoto, ker so se želodci zaradi zgodnjega odhoda od doma že začeli oglašati. Sledilo je obvezno fotografiranje in nato odhod do kraškega izvira potoka Glijuna. Mimo umetnega jezera in golf igrišča smo prišli še do enega slapa – Boka. Prečkali smo smaragdno reko Sočo in se iz vasi Log Čezsoški preusmerili na staro Napoleonovo pot, ki nas je pripeljala do Srpenice, kjer nas je čakal avtobus. Po obveznem »privezovanju duše« v Tolminu smo se v poznih popoldanskih urah zadovoljni vrnili domov.

Za letošnje šolsko leto smo že pripravili zanimiv program pohodov. Ker so se razmere poslabšale in ukrepi zaostrili, izleta v novembru nismo izpeljali. Decembra je bil po programu pohod po Poti Speče lepotice. Za januar in februar 2022 so na CIK Trebnje predlagali, da bi naredili izleta v bližnji okolici.

Tako predlagamo:

12. JANUAR 2022

– z vlakom do Mirne Peči – Zijala – Sv. Ane – Ponikev – vlak v Trebnje.

9. FEBRUAR 2022

– z vlakom do Mirne – Debenca – proti Trebelnemu do Zglavnice (549 m) – nazaj na Debenec in Mirno ter z vlakom v Trebnje.

Takoj, ko bodo razmere dopuščale, bi nadaljevali po programu pohodov.

LEPO VABLJENI NA NAŠE POHODE!

MEDGENERACIJSKO UČENJE IN SODELOVANJE BOGATI VSE GENERACIJE

Tjaša Logar

Naša družba se stara, kar napoveduje pomembne družbene posledice tudi v naših občinah. Vse generacije morajo stopiti v korak s spremembami in se jim ustrezno prilagoditi ter poskrbeti za sožitje.

Medgeneracijsko sodelovanje, povezovanje in solidarnost so nujno potrebne za sožitje med generacijami, na vseh področjih in v vseh okoljih: v delovnih organizacijah, doma, pa tudi v društvih in drugih skupinah.

Izmenjava izkušenj in znanja, druženja, učenje, pomoč, vzpostavljanje novih stikov in znanstev lajša osamljenost, hkrati pa izboljšuje duševno in telesno zdravje. V življenje vseh generacij prinaša novo kakovost in zagotavlja občutek sprejetosti in varnosti.

Za zdrav razvoj vsakega okolja je pomembno, da se dosežki starejših prenašajo na mlajše, in da mlajši s svojim znanjem prispevajo k boljši kakovosti življenja starejših. To pa je tudi namen delavnic, ki bojo potekale pod okriljem projekta **Seniors for education**.

Udeleženci delavnic se boste naučili uporabljati sodobna digitalna orodja, računalnike in programe ter se seznanili z metodo »pripovedovanja zgodb«. Prve delavnice bojo potekale v mesecu januarju in februarju, prijave pa že zbiramo na: 07/34 82 109 in utzo@ciktrebnje.si (Tjaša Logar).

Za več informacij o delavnicah, urniku in projektu si lahko preberete na ciktrebnje.si/projekti/sfe/ ali pokličete na 07 34 82 109.

MIGAJMO SKUPAJ – PRSTNI SPREHOD

NAMEN: Z vajo vplivamo na gibljivost hrbtenice, krepimo ramenske sklepe, zapestje in komolce.

OPIS VAJE: Smo v položaju dlani – kolena. S hrbtenico oblikujemo najprej »stolček«, v tem položaju zadržimo 5 sekund, nato pa s hrbtenico oblikujemo grbo in zadržimo 5 sekund. Vajo ponovimo 8-krat.

(vir: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/telesne_vaje_za_starejse_odrasle.pdf)

PESTRO DOGAJANJE V GALERIJI LIKOVNIH SAMORASTNIKOV TREBNJE ŽE 50 LET

Andrejka Vabič Nose

Letos mineva 50 let, odkar je Galerija likovnih samorastnikov Trebnje prvič dobila svoje prostore. Te so takrat uredili v pritličju severnega trakta župnišča v Trebnjem. Ta pomembna pridobitev, ki je bila logična posledica novonastalega vsakoletnega Tabora likovnih samorastnikov, je za Trebnje pomenila poskok na področju kulturnega dogajanja in ga postavila na zemljevid pomembnejših centrov naivne in samorastniške umetnosti. Hkrati je v letu 1971 tam potekal 1. salon likovnih samorastnikov, ki je Trebnje dodatno izpostavil in ga povezal s svetom.

Galerija obletnico obeležuje z razstavo Mednarodno stičišče umetnikov samorastnikov, ki povzema duha trebanjskega samorastniškega fenomena. Na njej si lahko ogledate dela izbranih pomembnejših predstavnikov hrvaške, srbske, italijanske in slovenske naivne oziroma samorastniške likovne umetnosti. Razstava bo oprta do 10. februarja 2021.

Tudi sicer v galeriji pogosto pripravijo zanimive dogodke. V petek, 3. decembra, je že tradicionalno potekal Ta veseli dan kulture. V dopoldanskem času so obiskovalci lahko poslušali predavanje Helene Fornazarič o vsakdanjem življenju v Trebnjem v rimskem obdobju. Ogledali so si celo kopije arheoloških ostalin vsakdanje uporabnih predmetov. Ob 18. uri pa je potekalo edinstveno vodstvo po razstavi, v katerem sta se prepletali likovna in glasbena umetnost. Med izbranimi razstavljenimi deli sta nas vodili kustodinja Andrejka Vabič Nose, glasbeno interpretacijo pa je dodala Barbara Leben.

KVIZ

Nagrajenci pretekle številke so: Ivica Bandelj, Hema Bizjak in Tone Meglič. Iskrene čestitke.

_ _ / /

_ _ /

/ _ _ / /

_ _ / / / / /

REŠITEV: _ _ _ _ _ _ _ _

Pravilne odgovore nam pošljite na info@ciktrebnje.si ali CIK Trebnje, Kidričeva ulica 2, 8210 Trebnje **do nedelje, 5. 1. 2022**. Med prejetimi odgovori bomo izžrebali 3 prejemnike simboličnih nagrad.

NAPOVEDUJEMO

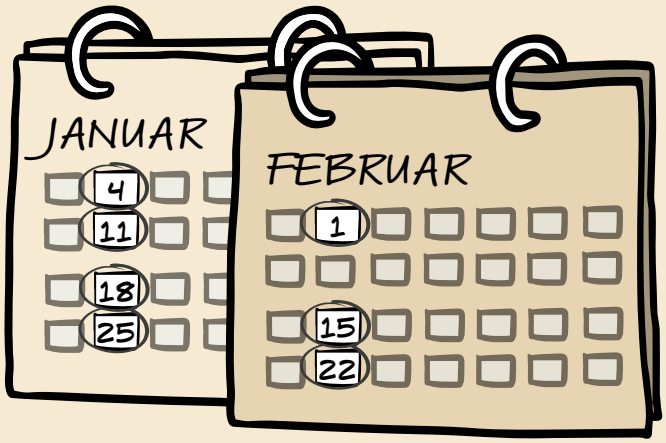

KAKO SE NAM LAHKO PRIDRUŽITE?

Vsi, ki se nam še niste pridružili na torkovih delavnicah »na daljavo«, nam na e-naslov **martina.podlesnik@ciktrebnje.si** pošljite vaš aktualni e-naslov. Na ta naslov vam bomo poslali navodila, kako se nam lahko preko orodja Zoom pridružite na predavanjih. Ne skrbite, po telefonu vam bomo pomagali in vas usmerjali, da si boste aplikacijo naložili na svoj računalnik.

P. S. Tudi vaši otroci in vnuki vam lahko pomagajo.

TUKAJ SMO ZA VAS, DA VAM:

SVETUJEMO
glede aktivnosti UTŽO Trebnje,

POMAGAMO
pri vzpostavitvi digitalnih orodij in predvsem

PRISLUHNEMO
ter se z vami pogovarjamo.

T: 031 745 575 / 07 34 82 108
E: kristina.jeric@ciktrebnje.si,
tanja.vrckovnik@ciktrebnje.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT